

JB-112

January-2021

B.A., Sem.-V

CC-304 : Sanskrit
(अपठित, समासचक्रम्, छन्दः)

Time : 2 Hours]

[Max. Marks : 50

- सूचना : (1) नीयेनां विभाग-1 मांथी कोर्धपणु त्रणु प्रश्नोना जवाब लभो.
(2) नीयेनां विभाग-2 नो प्रश्न-9 इरञ्जयात छे.

विभाग – 1

1. नीयेना गद्यभंडनो अनुवाद करो : 14
तव नाम किम् अस्ति ? देवदत्तः । कोऽभिजनो युवयोर्वर्तते ? कुरुक्षेत्रम् । युष्माकं जन्मदेशः को विध्यते ?
पञ्चालाः भवन्तः कुत्रत्याः ? वयं दाक्षिणात्याः स्मः । तत्र का पूर्वः ? मुम्बापुरी । इमे क्व निवसन्ति ?
नयपाले । अयं किमधीते ? व्याकरणम् । त्वया किमधितम् । न्यायशास्त्रम् । अयं भवदियश्छात्रः किं
प्रचर्चयति । ऋग्वेदम् । त्वं किं कर्तुं गच्छसि ? पाठाय ब्रजामि । कस्मादधीषे ? यज्ञदत्तात् ।
2. नीयेना गद्यभंडनो अनुवाद करो : 14
भोः शिष्य उत्तिष्ठ, प्रातः कालो जातः । उत्तिष्ठामि । अन्ये सर्वे विध्यार्थिनः उत्थिता न वा ? अधुना तु
नोत्थिता खलु । तानपि सर्वानुत्थापय । सर्व उत्थापिताः । संप्रत्यस्माभिः किं कर्तव्यम् ? आवश्यकं शौचादिकं
कृत्वा सन्ध्यावन्दनम् । आवश्यकं कृत्वा सन्ध्योपासिता-ऽतः परमस्माभिः किं करणीयम् । अग्निहोत्रं विधाय
पठत । पूर्वं किं पठनीयम् ? वर्णोच्चारणशिक्षामधीध्वम् । पश्चात्किमध्येतव्यम् ? किञ्चित्-संस्कृतोक्तिबोधः
क्रियताम् ।
3. नीयेना गद्यभंडनो अनुवाद करो : 14
इयं गौर्दुग्धं ददाति न वा ? ददाति । इयं महिषी कियद् दुग्धं ददाति ? दशप्रस्थाः ? तवाऽयजावयः सन्ति न
वा ? सन्ति । प्रतिदिनं ते कियद् दुग्धं जायते ? पञ्च खार्यः । नित्यं किंपरिमाणे धृतनवनीते भवतः ?
सार्द्धद्वादशप्रस्थे । प्रत्यहं कियद् भुज्यते कियच्च विक्रीयते ? सार्द्धद्विप्रस्थं भुज्यते दशप्रस्थं च विक्रीयते ।

4. નીચેના સમાસોને વિગ્રહ કરીને સમાસ ઓળખાવો : 14
- (1) સદાચારી (2) અષ્ટાધ્યાયીમહાભાષ્યમ્
 (3) ઋગ્યજુસ્સામાઽથર્વવેદાઃ (4) ધર્મજિજ્ઞાસા
 (5) ન્યાયશાસ્ત્રમ્ (6) ધૃતનવનીતે
 (7) યથાયોગ્યા
5. નીચેના વાક્યોને સંસ્કૃતમાં લખો : 14
- (1) પહેલા શું ભણવું જોઈએ ?
 (2) તું ભોજન કરીશ કે નહીં ?
 (3) રાજા કોણ બની શકે છે ?
 (4) તું હોડકું ચલાવે છે કે નહીં ?
 (5) ક્યાં જાઓ છો ?
 (6) ક્યારે આવશો ?
 (7) આ લખાણ ખોટું લાગે છે ?
6. અવ્યયીભાવ અને તત્પુરુષ સમાસને ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 14
7. બહુવ્રીહિ અને દ્વન્દ્વ સમાસને ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 14
8. નીચેના છંદોને સલક્ષણ, ઉદાહરણ સહિત સમજાવો. 14
- (1) વસન્તતિલકા
 (2) શાર્દૂલવિક્રીડિત

વિભાગ – 2

9. નીચેની ખાલી જગ્યા પૂરો : 8
- (1) અહં _____ । (उत्तिष्ठामि, उत्तिष्ठावः, उत्तिष्ठामः)
 (2) अहम् एव अग्रजः _____ । (असि, अस्मि, अस्ति)
 (3) इयं महिषी कियद् दुग्धं _____ । (ददामि, ददासि, ददाति)
 (4) राजसभाમાં _____ સમાસ છે. (અવ્યયીભાવ, તત્પુરુષ, દ્વન્દ્વ)
 (5) निर्मक्षिकम्માં _____ સમાસ છે. (અવ્યયીભાવ, તત્પુરુષ, બહુવ્રીહિ)
 (6) अनुष्टुप છંદમાં કુલ _____ અક્ષર હોય છે. (17, 19, 32)
 (7) शिखरिणी છંદમાં કુલ _____ અક્ષર હોય છે. (17, 19, 32)
 (8) म ल न त त गा गा _____ છંદનું અંધારણ છે. (ઉપજાતિ, મંદાકાન્તા, માલિની)